

ACTUALITZACIÓ PROJECTE DE DIRECCIÓ 2016-2020

Begonya Parés Tegido

Escola Concepción Arenal

Barcelona

1. Revisió dels objectius

El Projecte de Direcció 2012-2016 de l'Escola Concepción Arenal de Barcelona, el qual és l'objecte de la nostra actualització, tenia dos objectius: la millora del resultats educatius i de la cohesió social.

Per bé que ha hagut una notable millora envers alguns aspectes sobre els àmbits que els esmentats objectius pretenien incidir (per exemple, l'absentisme ha disminuït del 20% del curs 11-12 al 9.30% del curs 14-15, s'ha començat a treballar el medi i la lectura de manera competencial o s'ha passat d'una AMPA virtual a una real, entre altres), persisteixen la majoria de debilitats que contenia el DAFO 2009 i el baix número d'alumnes que superen les competències bàsiques, fets sobre els quals es va fonamentar la decisió de prioritzar el objectius en qüestió. Per tant, considerant que encara queda molt de camí per al seu assoliment, el més assenyat es no es plantejar noves fites.

No obstant, aquests darrers temps hi ha hagut una actualització normativa -Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació (LOE), Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació (LEC), Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius i Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent-, la qual promou la revisió i adequació del projecte educatiu dels centres (PEC) i la seva adaptació als nous requeriments socials.

Per complir amb el què estableix la normativa, el nostre centre ha començat la revisió del PEC durant els últims dos anys, la qual ha estat realitzada parcialment. També s'ha actualitzat el pla TAC i el Pla de convivència (només queda la seva presentació al claustre).

A més, a l'hora d'adaptar el PEC, comptem amb les concrecions preses amb l'elaboració del Projecte integral per a l'èxit educatiu (PIEE). Aquest és un projecte que des de fa tres cursos estem implementant conjuntament amb l'escola Eduard Marquina, el qual surt de la reflexió i l'experiència amb l'objectiu de millorar els

resultats acadèmics dels nostres alumnes, millorar la cohesió social i disminuir l'absentisme. D'ell es desprendran algunes de les línies principals del nostre PEC. Així:

En primer lloc, en relació a línia pedagògica, el PíEE estableix l'aplicació de projectes d'innovació pedagògica (ja sigui els que ja tenim implementats com la col·laboració amb l'ICM o buscant-ne de nous) i el treball per competències i assenyala que la consecució d'aquest últim objectiu mitjançant el foment dels següents aspectes:

- Proposar escenaris atractius d'aprenentatge.
- Fomentar la cooperació entre iguals (padrins de lectura, llegim en parella...).
- Crear entorns segurs i càlids on es permeti l'error i la rectificació.
- Canviar el rol del docent: ser tutor de l'aprenentatge i potenciar la coordinació entre l'equip docent.
- Estimular la metacognició (comprensió i govern del propi procés d'aprenentatge).
- Organitzar el temps i l'espai de forma flexible i creativa aprofitant els moments del dia on el rendiment intel·lectual sigui propici per a cada situació d'aprenentatge i per permetre la tasca vinculada a les possibilitats que ofereix l'entorn.
- Implicar l'alumnat en la recerca, experimentació, reflexió, aplicació i comunicació del coneixement, focalitzat en situacions reals i a través d'activitats autèntiques vinculades amb problemes quotidians.
- Implicar l'alumne en el seu propi procés d'aprenentatge, fent-lo conscient i donant-li eines per a la seva avaluació i autoregulació.

En segon lloc, en relació a l'organització del temps lectiu, el projecte PíEE determina la jornada compactada, la integració del menjador dins l'horari lectiu i la realització d'activitats de tarda fins les 16h. A més, estableix alguns criteris per a la distribució de les àrees i continguts al llarg del dia.

Per acabar, en relació a l'entorn, el PíEE assenyala la necessitat del treball en equip amb l'Escola Eduard Marquina, amb les institucions i amb els serveis.

Malgrat no partim de zero, liderar l'elaboració del Projecte Educatiu del Centre (PEC) i aconseguir que aquest sigui un instrument útil per incrementar la qualitat de l'escola i no esdevingui un document mort en una prestatgeria d'un despatx és una tasca molt complexa. Així, per assolir l'esmentat objectiu, és crucial que el PEC estigui fet per

l'equip educatiu i que reculli les aportacions i iniciatives que sorgeixin de la reflexió de totes les persones integrants de la Comunitat Educativa .

D'acord amb la nostra experiència d'aquest tres últims anys, les formacions de centre han tingut un fort impacte a la nostra escola a nivell pedagògic. Aquests han estat els moments més propicis perquè l'equip docent construeixi una línia d'escola, ja que s'ha de considerar que la majoria de mestres no hem estat formats en les noves metodologies i no és fins que hem tingut un grau suficient de coneixement en la matèria, quan hem sigut capaços de decidir sobre el què, el quan i com ensenyem. És a dir, ara que l'ensenyament per competències comença a ser una realitat a l'aula, és quan podem abordar la definició d'aquest àmbit del PEC. A més, és ara que quan l'esmentat canvi ens fa millorar algun resultat, quan té significat per a l'equip docent l'elaboració de la part corresponent del PEC. Per tant, considerem que la realització de la part pedagògica del PEC ha d'anar lligat a la formació .

En conclusió, atenent al que s'ha exposat anteriorment, l'actualització del PEC perquè sigui significativa s'ha de realitzar de manera inductiva i amb l'objectiu de millorar els dos objectius estratègics del projecte de Direcció:

- Millorar els resultats acadèmics
- Millorar de la cohesió social

2. Principals línies per a l'actualització del Projecte de Direcció.

A continuació, s'exposen les principal línies d'actuació en relació als objectius del Projecte de Direcció.

2.1 Millora de resultats

Per un cantó, tant el PEC de 2008 com el PIEE i el Projecte de Direcció de 2012-16, coincideixen que un dels factors claus per a la millora dels resultats és la introducció dels aprenentatges per competències bàsiques. Així, després de valorar que la principal dificultat que presentava el nostre alumnat era l'assoliment de la competència comunicativa, vàrem sol·licitar el canvi de formadora LIC i fer la formació ILEC, la qual portem realitzant els dos últims cursos.

Els resultats d'aplicar la nova metodologia estan essent molt positius, ja que, atenent a

les nostres avaluacions internes, el grau de millora en comprensió lectora és superior respecte al que s'obtenia els anys anteriors.

També, el programa Magnet ha tingut un impacte favorable perquè ens ha ensenyat a treballar d'una manera més globalitzada i aplicant el mètode científic.

Per tant, considerem que és molt bona estratègia introduir progressivament a l'escola les competències bàsiques, a través de la formació. No obstant, hem de garantir que una vegada acabada la formació els canvis persisteixen a l'escola. Per aquest motiu, crearem un Departament relacionat amb la competència bàsica tractada a la formació, el qual haurà de fer un treball de reflexió i documentació dins del seu àmbit, i un seguiment dels objectius que ens plantejem per a cada aula, assegurant que programacions, projectes i feines quedin al fons de l'escola.

Per altre cantó, creiem que desdoblar la classe en grups homogenis per fer les matèries instrumentals, condemna els alumnes amb menor nivell a treure uns resultats educatius molt per sota de les seves possibilitats, perquè no tenen companys que actuïn com a models positius dins de l'aula. Durant els últims anys, s'ha reduït molt aquesta pràctica, malgrat alguns tutors encara la realitzen.

Així, tenint en compte que la manera d'agrupar a l'alumnat pot ser determinant per al seu èxit educatiu, considerem que aquesta no pot ser fruit de la decisió d'una persona i, opinem que s'han de tornar a discutir els criteris de distribució de l'alumnat i que sigui la comissió de la diversitat -a proposta del tutor-, qui acabi decidint com es fan els doblaments i els reforços.

2.2 Cohesió social

En relació a la cohesió social, aquest últim any s'han aconseguit avenços molt importants. Per exemple, avui en dia hi ha una junta de l'AMPA capaç d'organitzar activitats per les tardes del divendres, la festa de l'espuma de final de curs, entre altres. També, s'organitzen classes de català per a pares i mares, la qual ha estat un èxit.

Pel que fa a l'absentisme escolar, com assenyalàvem en el primer apartat, s'ha reduït a la meitat. Tanmateix, el compromís dels mestres contra el problema ha augmentat notablement; per exemple, enguany s'ha activat en ocasions el protocol d'absentisme. No obstant, en aquest àmbit encara hi ha alguns problemes com el temps de reacció per activar el protocol, o el registre de faltes justificades.

En l'actualització del Projecte de direcció pretenem seguir fomentant la relació entre les famílies i l'escola i, consegüentment, augmentar el sentit de pertinença de les famílies amb l'escola, a través de la figura del delegat de classe i la junta de delegats. A més, després de veure un interès més gran en les classes de català per mares i pares que s'han fet al llarg del 3r trimestre d'aquest curs, se'ns acut crear una franja horària (de 8:30 a 9:00 ó 9:30) al cicle inicial, durant la qual les famílies puguin entrar voluntàriament a l'aula a treballar igual que els seus fills, per fer un aprenentatge compartit.

També, considerem que establir un circuit de control, on la TIS supervisés l'absentisme, ajudaria a tenir un millor control de les faltes d'assistència i disminuir el temps d'activació del protocol.

2. 4 Consideracions

Per acabar l'apartat de línies d'actualització del projecte de direcció, fem les següents observacions:

En primer lloc, atenent a les necessitats del nostre alumnat i a les formacions realitzades, l'ordre de tractament de les competències bàsiques amb l'objectiu de millorar el resultat i envers la construcció del PEC serà: 1r) la part relacionada amb la llengua, 2n) la part de la ciència i la competència digital i 3r) la competència matemàtica.

En segon lloc, el tractament de les competències transversals no es contempla en l'actualització del Projecte de Direcció. Això és així perquè per un banda, ja hi ha suficient carrega de treball i, per altra banda, és millor esperar que el Departament faci el quadern de desplegament referent a les esmentades competències.

En tercer lloc, vincular l'elaboració del PEC i la millora de resultats a la formació i als departaments, i el mecanisme com es decideixen els agrupaments, són mostres de lideratge distribuït, ja que el lideratge no és exercit per una sola persona, sinó que són els mateixos mestres qui participen de la creació de les metes institucionals i les porten a terme a nivell d'aula i d'escola.

Finalment, només fent accions que garanteixin l'equitat educativa podrem millorar els resultats educatius i la cohesió social. En aquesta línia no podem deixar perdre el PíEE, ja que el menjador educatiu, tal com el portem a terme, assegura aquesta equitat amb molts aspectes.

Tanmateix, les activitats de tarda permeten a l'alumnat realitzar activitats diferents no lectives que no farien si no fossin gratuïtes i obligatòries. En aquest sentit, creiem que hem d'aprofitar les extraescolars per fer que els nostres estudiants gaudeixin de les mateixes oportunitats -fer idiomes, activitats artístiques, esports o activitats que compensin la manca de suport educatiu familiar-, que els nens de zones econòmicament més afavorides. Per aquest motiu, ens proposem fer el projecte @flash com a activitat de tarda al cicle superior amb la presència d'un mestre, iniciar una tarda d'anglès a primària i crear un equip de futbol en col·laboració amb una entitat esportiva del barri.

3. Planificació de les estratègies i de les actuacions 2016-2020.

OBJECTIU 1: Millorar els resultats Educatius					
	Estratègies	Activitats	Responsable	Temp.	Indicadors
Àmbit Pedagògic – didàctic	Actualització del PEC	.Establiment d'uns objectius generals d'escola.	.Claustre	Curs 2016-17	Grau d'elaboració del Document
		.Elaboració del currículum i metodologia en relació a la llengua.	.El Departament de Lectura i el Departament d'Esctura.		Grau d'elaboració del Document
		Realització del projecte lingüístic. Realització del Pla TAC.	Direcció .Claustre de mestres Comissió TAC		Grau d'elaboració del Document
		Elaboració del currículum i metodologia en relació a les TAC.	Comissió TAC	2017-18	Grau d'elaboració del Document
		Elaboració del currículum i metodologia en relació a les ciències.	Comissió Mixta	2017-18	Grau d'elaboració del Document
		Elaboració del currículum i metodologia en relació a les matemàtiques.	Comissió de ciències	2017-18	Grau d'elaboració del Document
				2018-19	Grau d'elaboració del Document

	Actualització i elaboració del currículum en relació les competències transversals:	Departament de matemàtiques	2019-20	Grau d'elaboració del Document
	<ul style="list-style-type: none"> • Documents metodològics • Mapa de continguts • Mapa competencial 	Cicles		
Realització de formació	Continuar ILEC Ara escric En competència matemàtica En competències transversals	Claustre	2016-17 2016-17 2018-19 2019-2020	Millora de les CB i avaluació interna de comprensió lectora, expressió escrita i em matemàtiques .
Disminució del agrupaments homogenis	Establiment criteris d'agrupaments Control de l'aplicació dels criteris d'agrupaments	Cicle i claustre La CAD	Setembre 2016 Continuo	Reducció en un 50% nens que surten de l'aula.
Creació d'una comissió ILEC que garanteixi la continuïtat del programa ILEC dins les aules	Seguiment i recull dels 30 minuts de lectura, els tallers de lectura i les activitats lectores de cada curs	Comissió ILEC	Setembre 2016	Millora resultats en la lectura (CB i avaluació interna)
Creació Departament de llengua, el qual s'ocupi "Ara Escric" per impulsar l'escriptura.	Assessorament al Cicle Mitjà i superior de les estratègies de l'Ara Escric	Comissió i tutors Cicle Mitjà i Superior	Setembre 2016	Millora resultats en l'expressió escrita (CB i avaluació interna)
Dinamització de les	Implementació	Claustre	2 vegades	

CB, a través del Treball científic	de dues jornades Magnet		cada curs	
Oferiment, dins del PíEE, d'activitats de tarda amb alt contingut educatiu per garantir l'equitat educativa del nostre alumnat.	.Realització d'Anglès a primària .Realització d'@Flash al Cicle Superior	.Equip Directiu .Mestres d'Anglès .Tutors de Cicle Superior	Tots els cursos	30 % de les hores amb alt contingut educatiu.

OBJECTIU 2: Millorar la cohesió social				
Estratègies	Acció	Responsable	Temp.	Indicadors
Augment de la implicació de les famílies a la vida del centre	.Creació de la Franja familiar del Cicle Inicial. .Organització i dinamització de festes i celebracions obertes a les famílies per part de l'AMPA amb el suport de l'equip directiu .Creació de la figura del delegat de classe	.Equip directiu i tutors del Cicle Inicial .AMPA i equip directiu Tutors i AMPA	S'inicia 2n trimestre curs 2016-2017. 2016-2020	.Nombre de famílies que assisteixen a la franja familiar .Nombre d'activitats organitzades per l'AMPA .30%, 50%, 80% i 100% de delegats .Augment del 30% d'assistència a les activitats obertes a les famílies
Foment de la integració i l'acceptació de les diferències (PAT i Pla d'Acollida)	.Organització i/o cessió d'espai per a l'aprenentatge del català. .Col·laboració i coordinació amb els serveis i entitats estrangeres de l'entorn	Claustre i coordinadora LIC	2016-2020	.Índex de famílies que assisteixen al curs
Prevenió i millora de l'absentisme.	.Seguir el protocol d'absentisme. .Coordinació amb els Serveis Socials	Equip docent i Serveis Socials	2016-2020	Índex d'absències de l'alumnat
Millora de la convivència.	Xerrades per part de persones de prestigi de les	Equip Directiu	2016-2020	.Nombre de xerrades

		diferents ètnies del centre.			
	Oferiment, dins del PíEE, d'activitats de tarda que fomentin el treball cooperatiu	Realització d'activitats esportives i artístiques	Equip Directiu	2016-2020	Més 30 % de les hores amb alt contingut educatiu.
	Coordinació i treball conjunt amb els serveis educatius i altres institucions de l'entorn	Participar en les activitats proposades (veure quadre 1)	Equip directiu i serveis educatius	2016-2020	Valoració anual conjunta

Quadre 1		Estratègia: Coordinació i treball conjunt amb els serveis educatius i altres institucions de l'entorn.			
	Activitats	Responsable	Temporalització	Indicadors	
Àmbit Institucional	Coordinació i treball conjunt amb l'EAP i la comissió social Per millorar l'atenció a la diversitat	Equip Directiu	2016-2020	Valoració anual conjunta	
	Coordinació amb la resta d'equips que intervenen al centre: Activitats tarda: Casal dels Infants, CET10, Cant Coral, MUS-e, Miss & Mr Language, UAB Altres institucions: Pro-infància, Preju, Logopeda, Pere Closa,...	Claustre Equip Directiu	2016-2020	Valoració anual conjunta	
	Coordinació per al bon funcionament de les activitats Extraescolars	Equip Directiu Ampa	2016-2020	Valoració anual conjunta	